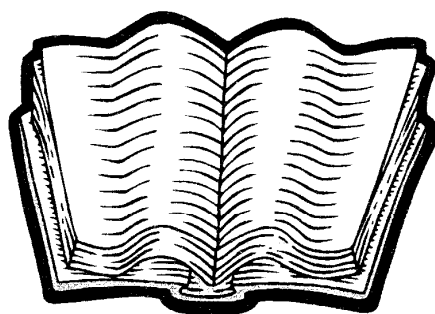

Вісник

Випуск 6

УДК 06
ББК 95.4
В 53

ВІСНИК: Збірник наукових статей Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова / Укл. П.В.Дмитренко, Л.Л.Макаренко. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2003. – Випуск 6. – 228 с.

У статтях розглядаються актуальні проблеми наукових досліджень докторантів, аспірантів, викладачів навчальних закладів та співробітників наукових установ України, які працюють у галузі педагогічних наук.

Редакційна колегія:

Шкіль М.І. – академік АПН і АНВШ України (*відповідальний редактор*),
доктор фізико-математичних наук, професор, ректор НПУ імені
М.П.Драгоманова;

Дмитренко П.В. – кандидат педагогічних наук, професор (*заступник голо-
вного редактора*);

Шут М.І. – член-кореспондент АПН України, академік АН Вищої школи
доктор фізико-математичних наук, професор (*заступник голо-
вного редактора*);

Бондар В.І. – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Жалдак М.І. – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Мороз О.Г. – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Сергеев О.В. – академік Міжнародної академії педагогічних наук, доктор
педагогічних наук, професор;

*Рекомендовано Вченою радою
Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова
(протокол № 10 від 29 березня 2003 р.)*

© Редакційна колегія, 2003
© Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова, 2003
© Автори статей, 2003

ЗМІСТ

Лагута Г.Л.3

МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВА МАТЕМАТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ 3

Левінець Н.В.4

ДО ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ
СПЕЦІАЛІСТІВ ДОШКІЛЬНОГО ПРОФІЛЮ 4

Лисянська Т.М.5

МИСЛЕННЄВА САМОЕФЕКТИВНІСТЬ У ПРОЦЕСІ ОНТОГЕНЕЗУ 5

Лосвиненко О.В.7

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 7

Лозенко А.П.8

ОСОБИСТІТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ГОЛОВНА
МЕТА ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ 8

Ломасєва Т.В.

ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРАКТЕРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ
ЛІНІЙЧАСТИХ ОБРАЗІВ У ПРОСТОРАХ ГІПЕРБОЛІЧНОЇ ЗВ'ЯЗНОСТІ 10

Лукашенко Л.В

ЗВ'ЯЗОК ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНИХ ЗАДАЧ З РЕАЛЬНІСТЮ ЯК ЗАСІБ
ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 13

Лук'янова С.М.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ ПІД ЧАС РОЗВ'ЯЗУВАННЯ
ТЕКСТОВИХ ЗАДАЧ АРИФМЕТИЧНИМИ СПОСОБАМИ 14

Луцкай В.І.

СТАНОВЛЕННЯ ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ М.РАКОШІ 16

Луценко І.О.

ІНТЕГРАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ І ЛІНГВОДИДАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛІН
ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ЦИКЛУ 19

Макаренко Л.Л.

ЩОДО ПРОБЛЕМИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ 20

Мансі Є.

ВИМОГИ ДО ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ
НАВИЧОК НА СЕРЕДНЬОМУ СТУПЕНІ НАВЧАННЯ
(НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)..... 23

Мартинюк Г.М.

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ
ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН..... 26

Марченко І.С.

ОЦІНКА РУХОВИХ ПОРУШЕНЬ В СТРУКТУРІ АНОМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ . 27

Марчишина А.А.

МОДЕЛЮВАННЯ ГУМОРИСТИЧНИХ СИТУАЦІЙ
ЗАСОБАМИ ДІЄСЛІВНОЇ ЛЕКСИКИ 29

Матюшко Б.К.

ГОЛОВНІ ПІДСТАВИ ПОЛЕМІКИ В. ЛЕСЕВИЧА
З П.МИЛОСЛАВСЬКИМ ТА М. ГРОТОМ..... 31

Матяш-Заяц Л.П.

СОЦІАЛЬНІ ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ
КОНФЛІКТІВ У РАННІЙ ЮНОСТІ 32

Мачушик О.Л.

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ- ПСИХОЛОГІВ
В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ..... 34

Машовець М.А.

ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА ІЗ СТУДЕНТАМИ ЯК
ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ “Я – ПРОФЕСІОНАЛ” 37

Мегалінська Г.П., Волинська С.С., Шевченко В.Г., Серенко Н.П.

ВПЛИВ ЛЕКТИНОВМИСНОЇ ФРАКЦІЇ ЦИБРИДІВ ТЮТЮНУ
НА ЕРИТРОЦИТИ ЧОТИРЬОХ ГРУП КРОВІ ЛЮДИНИ 39

Мельник А.О.

ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 40

Мельниченко Н.В.

ВМІСТ ДЕЯКИХ МІКРО- І МАКРОЕЛЕМЕНТІВ В ПЛОДАХ ГІБРИДНИХ
ФОРМ ГОРОБИН ЦБС НАН УКРАЇНИ ІМ. М.М. ГРИШКА..... 44

Мішаровський Р.М.

ЗНАЧЕННЯ АНАТОМО-ФІЗІОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК
ОРГАНІЗМУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ДЛЯ РОЗВИТКУ
РУХОВОЇ КООРДИНАЦІЇ ПІД ЧАС УРОКІВ З ФУТБОЛУ В ШКОЛІ 45

Міхелі С.В.

ПОБУДОВА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАСАДАХ
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ 47

Можайкіна Н.С.

ВОКАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
СТАРШОКЛАСНИКІВ 49

Мозгова Н.Г.

ГНОСЕОЛОГІЧНИЙ ПІДТЕКСТ ЛОГІЧНИХ ПОШУКІВ С.С.ГОГОЦЬКОГО.. 53

Мозговий А.А.

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК – ОСНОВА ТИПОЛОГІЗАЦІЇ
МАЛИХ МІСТ ПОДІЛЬСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ РОЗСЕЛЕННЯ..... 55

Муценко Я.М.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ
ТА ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ПРИ
ВИКЛАДАННІ КУРСУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ В ШКОЛАХ УКРАЇНИ. 57

Надворний В.Г.

БІОРИЗНОМАНІТТЯ, ЦІЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ
БІОТОПІЧНОГО ПОШИРЕННЯ БЕЗХРЕБЕТНИХ У ЗАПЛАВНИХ
ЕКОСИСТЕМАХ РІЧКИ ТЯСМИН (ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ).....58

Надворний В.Г., Безродна А.А.

БІОРИЗНОМАНІТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ БІОТОПІЧНОГО ПОШИРЕННЯ
УГРУПОВАНЬ БЕЗХРЕБЕТНИХ У ЗАПЛАВНИХ ЕКОСИСТЕМАХ РІЧКИ
ЗОЛОТОНОШКИ (ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ)..... 64

Настека Т.М.

ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З КУРСУ "БІОГЕОГРАФІЯ" 67

Науменко В.Д.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПЕРЕКЛАДУ ІНШОМОВНИХ ТЕКСТІ
(НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ) 68

<i>Наумова В.Ю.</i>	
САМОСТІЙНЕ ВИГОТОВЛЕННЯ НАОЧНИХ ПОСІБНИКІВ ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНІЧНОЇ ПРАЦІ	70
<i>Нікітіна С.В., Вуколова С.І.</i>	
ЩОДО СУЧАСНОГО СТАНУ ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ І ВИМОГ ДО ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПРИРОДНОЇ І ПИТНОЇ ВОДИ	72
<i>Ніколаєнко П.М.</i>	
КОМП'ЮТЕРНА ПІДТРИМКА МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ:	74
<i>Нижник Т. В.</i>	
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ “АДРЕСАНТ – АДРЕСАТ” В АСПЕКТІ КОНСТИТУТИВНИХ ОЗНАК ТЕКСТУ І ПРАГМАТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ (НА МАТЕРІАЛІ ДІЛОВИХ ТЕКСТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)	77
<i>Новікова В.В.</i>	
ОСОБИСТІСНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	79
<i>Обозний В.В.</i>	
МОДЕЛЬ КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	81
<i>Огороднійчук З.В., Степаніщева І.В.</i>	
СТИМУЛЮЮЧА РОЛЬ ВЗАЄМИН У ФОРМУВАННІ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ШКОЛЯРІВ	83
<i>Оляницька Л.Г., Афанасьєва Н.Ю.</i>	
ЕНДЕМІЧНІ ТА РІДКІСНІ РОСЛИНИ КАРАДАГСЬКОГО ЗАПОВІДНИКА ...	85
<i>Омельянович І.М.</i>	
ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОСТОРОВОГО ОРІЄНТУВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ ДОПОМІЖНОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	86
<i>Оплат В.Я., Каневський С.О., Тартачник В.П., Харченко О.В.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМПЕРАТУРНИХ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ ВОЛЬТ-АМПЕРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СВІТЛОВИПРОМІНЮЮЧИХ СТРУКТУР, ВИГОТОВЛЕНИХ НА ОСНОВІ GАР.	87
<i>Павленко В.В.</i>	
ТИПОЛОГІЯ СТРЕСОРИВ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ	89

Павлушенко Я.О.

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ М.ГЛІНКИ..... 91

Пакірбаєва Л.В.

ВПЛИВ НІКОТИНАМІДУ НА СИСТЕМУ АНТИОКСИДАНТНОГО
ЗАХИСТУ ЗА ДІАБЕТИЧНОЇ НЕЙРОПАТІЇ..... 93

Паламар О.М.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
ПІЗНАВАЛЬНИХ МОТИВІВ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ПРИ ВИВЧЕННІ ПРИРОДОЗНАВСТВА..... 94

Паламарчук І.А.

РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ СЕРЕДЬНОГО
ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ..... 96

Пархоменко О.В.

ГЕОГРАФІЧНЕ ПОШИРЕННЯ ЖУКІВ-МЕРТВОЇДІВ
(COLEOPTERA, SILPHIDAE) ФАУНИ УКРАЇНИ..... 98

Пацкун І.І., Маркович Л.М., Рибалко А.В.

ЛАЗЕРНА СПЕКТРОСКОПІЯ GaP, ВИРОЩЕНОГО ІЗ
РОЗЧИНУ-РОЗПЛАВУ В Ga З ВИКОРИСТАННЯМ ТИГЛІВ І ТРУБОК
ІЗ СИНТЕТИЧНОГО КОРУНДУ І ОПРОМІНЕНИХ ПРОТОНАМИ..... 100

Пестушко В.Ю.

ГУМАНІТАРНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ..... 102

Підопригора Л.А.

ДЕРЖАВНА ВЛАСНІСТЬ І ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО
В ПЕРЕХІДНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ 104

Половіна О.А.

ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЕСТЕТИЧНИХ
ПОЧУТТІВ ДО ПРИРОДИ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА 106

Прибора Н.А.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ ПО РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ..... 108

Прокопенко В.П., Ольшевський В.В., Дзюба О.І.

ХРОМАТОГРАФІЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ АМІНОКИСЛОТ В ҐРУНТІ..... 109

Пундик Л.Є.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА УЧНІВ ПЕДКЛАСІВ ЯК ЗАСІБ
ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ВЧИТЕЛЬСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ..... 110

<i>Роговенко М.М.</i>	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ, ЯК ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ.....	111
<i>Руденко В.Ю.</i>	УСНИЙ ЖУРНАЛ ЯК ВИД РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ “ВСТУП ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ”.....	112
<i>Руденко Л.А.</i>	“ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИТМІКО-ІНТОНАЦІЙНИХ НАВИКІВ ВОЛОДІННЯ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ”.....	114
<i>Рященко Д.С.</i>	ІВАН ОГІЄНКО – ПЕРЕКЛАДАЧ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ СВЯТОГО ПИСЬМА.....	117
<i>Савоста А.В.</i>	ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ПОТРЕБИ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	120
<i>Сазонова О. П.</i>	ДОВЕДЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ НЕРІВНОСТЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ СКАЛЯРНОГО ДОБУТКУ ВЕКТОРІВ.....	122
<i>Сгадова В.В.</i>	ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	124
<i>Семенов І.В.</i>	ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТЕХНІКИ.....	126
<i>Сидоренко В.К.</i>	НОВІ ОРІЄНТИРИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	128
<i>Сидорчук Л.А.</i>	ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРОКУ ОСНОВ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	135
<i>Сичевський А.С.</i>	УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЕМПАТІЇ ПІДЛІТКА.....	138

<i>Скиба Ю.А.</i>	
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ-ЕКОЛОГІВ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	138
<i>Стефанова Н.</i>	
ДІАГНОСТУВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ В АНГЛОМОВНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕРМІНОЛЕКСИЦІ.....	140
<i>Столяр Л.А.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ УНАОЧНЕННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ БІОЛОГІЇ НА ПІДГОТОВЧОМУ ВІДДІЛЕННІ	142
<i>Студінський В.А.</i>	
ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	144
<i>Сухорукова Г.В.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ КНИЖКОВОЇ ІЛЮСТРАЦІЇ У ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ	147
<i>Тарара А.М.</i>	
ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ.	148
<i>Тарасова Ю.В.</i>	
ФІЛОСОФСЬКІ ТА СУЧАСНІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПОНЯТТЯ “СТРУКТУРА” І “ФУНКЦІЯ”	150
<i>Татаурова Г.П.</i>	
ДО ПИТАННЯ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ.....	152
<i>Тимченко В.Г.</i>	
СТРУКТУРНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	154
<i>Тицький С.І.</i>	
ВПЛИВ КАРАЛЬНИХ ОРГАНІВ РОСІЙСЬКОГО САМОДЕРЖАВСТВА НА ЕВОЛЮЦІЮ ЕТНОПОЛІТИЧНОГО ПРОСТРУ М. КИЄВА У 1900–1904 РОКАХ	155
<i>Тімакова Ю.В.</i>	
КОНЦЕПЦІЯ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ „МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗАЛИШКОВОГО ЗОРУ” В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ КОМПЕТЕНТНИХ КАДРІВ ТИФЛОПЕДАГОГІВ	158

Толмачова В.С., Ковтун О.М.

АЛКІЛЬНІ ЗАМІСНИКИ У НАЗВАХ СТРУКТУРНИХ
І ПРОСТОРОВИХ ІЗОМЕРІВ..... 159

Турпак Н.В.

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО СВІТОРОЗУМІННЯ
У СТУДЕНТІВ ПЕДВУЗІВ..... 162

Усачова Л.В.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ГОТОВНІСТЬ, ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ..... 164

Хохлова Л.А.

ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ЕЛЕКТРОПРОВІДНОСТІ ШКІРИ
ПРИ ТРЕНУВАННЯХ ФІЗИЧНИМИ НАВАНТАЖЕННЯМИ
У БІКОВОМУ АСПЕКТІ..... 166

Хроленко М.В.

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ..... 168

Цуруль О.А.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ
ДО ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
ЦІЛІСНИХ ЗНАТЬ ПРО ЖИВУ ПРИРОДУ НА ОСНОВІ ПОЛОЖЕНЬ
КОНЦЕПЦІЙ БІО- ТА ПОЛІЦЕНТРИЗМУ..... 170

Чередніченко Н.В., Конопляста С.Ю.

ПРОБЛЕМА НАДАННЯ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ
ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ..... 172

Черкасов О.В.

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗРОБКУ ПЕРІОДИЗАЦІЇ ІСТОРІЇ ОСВІТИ
ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ У ДОСЛІДЖЕННЯХ В.П.РОДНІКОВА
ТА О.Б.СЕЛІХАНОВИЧА..... 173

Чирка В.Г.

НОВІ ДАНІ ПРО КОРИСНІ КОПАЛИНИ УКРАЇНИ..... 177

Чорний І.Б., Мегалінська Г.П., Афанасьєва І.Ф.

ВИВЧЕННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ ТА ЛІТОЛІЗОГЕННОЇ
АКТИВНОСТІ ЛЕКТИНІВ ДЕЯКИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН..... 179

Чубур Н.В.

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ПРОБЛЕМИ
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ..... 181

Шаповалова Н.В.

ПРО КРИВИНУ МУЛЬТИПЛИКАТИВНОГО ІНТЕГРАЛУ 183

Шевців К.

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ТОВАРИСТВ ПОЛЬСЬКОЇ
МЕНШИНИ ЯК ЗАСІБ САМОСТВЕРДЖЕННЯ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ .. 185

Шевченко А.В.

ПРОСТІ І СКЛАДЕНІ АРИФМЕТИЧНІ ЗАДАЧІ ТА АРИФМЕТИЧНІ
ЗАДАЧІ, ЯКІ СКЛАДАЮТЬСЯ З ДВОХ ЧИ КІЛЬКОХ ЗАДАЧ 188

Шевченко В.Г.

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ СУЦВІТТЯ ЦИТОПЛАЗМАТИЧНИХ
ГІБРИДІВ ТЮТЮНУ 191

Шеремет М.К., Корнев С.І.

РОЗВИТОК Й ФУНКЦІОНУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО НАВЧАННЯ
Й ОСВІТИ ЗА КОРДОНОМ..... 193

Шеремет М.К., Мартиненко І.В.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ – ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ..... 195

Шкурко І.І.

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНИ
(ДРУГА ПОЛОВИНА 40-Х – 50-І РОКИ ХХ СТОРІЧЧЯ)..... 197

Шкурко Я.І.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ КОМУНІКАТИВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ
КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО
УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 200

Шнак О.Т.

ДИДАКТИЧНА ПОТРЕБА ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ШКОЛОЮ 202

Штундер І.О.

ПОГЛИБЛЕННЯ ПРИХОВАНОГО БЕЗРОБІТТЯ
В ПЕРЕХІДНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ 205

Щерця Т.В.

ІНТОНАЦІЙНА І КОНСТРУКТИВНА СТОРОНИ МЕЛОДІЇ..... 206

Юрченко О.С.

НОВИЙ КЕРМЕТ НА ОСНОВІ КАРБОНІТРИДУ ХРОМУ 209

Ютріна Е. (Польща)

РЕАЛІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧИТЕЛЯ МУЗИКИ
У СУЧАСНІЙ ПОЛЬЩІ..... 210

Юцик В.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИДОВОГО СКЛАДУ МІКРООРГАНІЗМІВ ПІХВИ У
ДІВЧАТОК- ПІДЛІТКІВ З РАННІМ ПОЧАТКОМ СТАТЕВОГО ЖИТТЯ..... 212

Яковченко В.Г.

ЗМІНИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ..... 212

Яременко О.О.

ДЕЯКІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ З
МОЛОДДЮ У ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ..... 214

Розвиток пізнавальної активності студентів-психологів в процесі професійної підготовки

Пізнавальна активність як чинник успішності особистості в різних видах діяльності привертає увагу багатьох дослідників. Вивчаючи дане явище, вчені намагаються пізнати його всебічно, використовуючи різноманітні критерії дослідження. Тому так багато підходів до вивчення пізнавальної активності, думок про сутність цього явища: це певний стан чи риса особистості, характеристика діяльності чи умова її протікання, результат виховання чи умова розвитку. Такі розбіжності у висвітленні даного питання існують як в педагогічній, так і в психологічній науці. Дане явище є таким багатограним, що, вивчаючи його, науковці кожного разу знаходять свій аспект дослідження.

У працях багатьох вчених поняття „пізнавальна активність” розглядається у тісному взаємозв’язку з поняттям “самостійність”. Деякі науковці вважають пізнавальну активність формою виявлення самостійності (Махмутов М.І., Лемберг Р.Г., Половнікова Н.О.). І.Я. Лернер розглядає поняття ”самостійність” як більш широке в порівнянні з активністю. Р.Г. Лемберг відзначає, що будь-яка самостійна дія починається з виникнення бажання проявити власну активність. В.І. Лозова вказує, що самостійність ніби переводить пізнавальну активність з області бажання, прагнення діяльності до області реалізації потреб і бажань, які здійснюються в процесі пізнавальної діяльності. Т.І. Шамова пізнавальну активність розуміє швидше як відношення учня до змісту і процесу пізнання, а самостійність – як реалізацію цього відношення в дії, яка без активності відбуватися не може. О.Я. Савченко, досліджуючи проблему формування пізнавальної самостійності у молодших школярів, розглядає пізнавальну активність як передумову розвитку самостійного мислення учнів [3]. Взаємозв’язок цих понять знаходимо у В.О. Крутецького, який вказує, що відношення між поняттями “активне мислення”, “самостійне мислення” і

“творче мислення” можна зобразити у вигляді трьох концентричних кіл. Це різні рівні мислення, причому кожне наступне є видовим у відношенні до попереднього – родового. Творче мислення буде самостійним і активним, але не всяке активне мислення є самостійним і не всяке самостійне мислення є творчим” [2]. Пізнавальна самостійність співвідноситься з творчими здібностями як родове і видове поняття, але формування обох цих якостей можливе лише в процесі активної інтелектуальної діяльності.

Основою пізнавальної активності виступають пізнавальні потреби, тобто потреби в набутті нових знань. Проблема формування пізнавальних потреб знайшла глибоке обґрунтування в працях психологів та педагогів (Б.Г. Ананьєв, Л.І. Божович, Д.В. Вількеєв, П.Я. Гальперін, М.О. Данилов, М.Ф. Добринін, В.С. Ільїн, І.Я. Лернер, О.М. Матюшкін, М.І. Махмутов, Ю.В. Шаров та ін.). Г.І. Школьнік відзначає, що „пізнавальна потреба – не нестача знань, а властивість особистості відчувати потребу в них” [5]. Лише тоді, коли є необхідність, яка спонукає людину до діяльності, стимулюється і активність особистості. На думку О.Я.Савченко, пізнавальна активність і пізнавальні потреби особистості є взаємопов’язаними, взаємозумовленими якостями [3].

Метою нашого дослідження є встановлення ефективних психолого-педагогічних засобів формування пізнавальної активності у студентів-психологів. Вивчаючи рівень розвитку пізнавальної активності студентів – практичних психологів (Житомирський державний педагогічний університет імені Івана Франка), ми вирішили застосувати критерій успішності, як результат творчого ставлення студентів до своєї основної діяльності. Тому, визначивши рівень академічної успішності студентів, ми розділили їх на чотири групи [1]:

- вищий рівень (студенти, які мають тільки відмінні оцінки);

С. 36

- високий рівень (мають відмінні та добрі оцінки);
- середній рівень (добрі та задовільні оцінки);
- низький рівень (студенти, які мають задовільні та незадовільні оцінки).

Аналіз успішності показав, що найнижчу успішність мають студенти – першокурсники (відбувається адаптація студентів до нових умов навчання). Починаючи з другого курсу, починає відчутно зменшуватися кількість студентів з низьким рівнем успішності та збільшується відсоток студентів, які навчаються на відмінно.

На нашу думку, на розвиток пізнавальної активності студентів впливають наступні методи:

- 1) вирішення проблемних ситуацій на лекціях, семінарських та практичних заняттях;
- 2) розробка психолого-педагогічних задач студентами;
- 3) підготовка рефератів, повідомлень;
- 4) активні заняття студентів у психологічних гуртках, підготовка та участь у олімпіадах;
- 5) виступ з доповіддю на студентській науковій конференції;
- 6) підготовка та захист курсової, дипломної роботи.

Рівень розвитку пізнавальної активності великою мірою визначає якість підготовки майбутнього спеціаліста. Тому важливо знати умови та фактори її розвитку для більш ефективного управління навчальним процесом, створення найбільш сприятливих умов для оптимізації вузівського навчання майбутніх спеціалістів – практичних психологів у закладах освіти.

Список використаних джерел:

1. Клецен С.В., Майборода В.С. Проблема формирования познавательного интереса и профессиональной направленности у студентов педвуза // Актуальные вопросы формирования познавательной активности студентов педвуза. – Воронеж, 1978. – С.4 – 11.
2. Крутецкий В.А. Психология. – М., 1986.
3. Савченко О.Я. Развитие познавательной самостоятельности младших школьников. – К.: Рад. школа, 1982. – 176 с.
4. Скрипченко О.В. Психичний розвиток учня. – К., 1974. – С. 26.
5. Школьник Г.И. К проблеме формирования потребности в знаниях

учащихся // Воспитание у учащихся познавательной активности. -
Волгоград, 1971. – С. 12 – 32.